

Riktlinjer för skyltning

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Riktlinjer för skyltning	Riktlinjer	2025-05-22 § 67	Samhällsbyggnadsnämnden
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltighetstid
Samhällsbyggnad	5	25SBN82	2025-07-01 -- 2029-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjerna ska upprätthålla och skapa en god offentlig miljö utifrån Piteås förutsättningar och mål.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommunkoncern. Tjänstepersoner och förtroendevalda som arbetar med den fysiska miljön. Näringsliv och allmänheten.		

I Syfte och mål

Riktlinjerna för skyltning är en del i Piteå kommuns arbete att skapa en attraktivare och mer tillgänglig miljö. Huvudsyftet är att ge vägledning hur skyltning får se ut och hur den kan placeras. Ett annat syfte med riktlinjerna är att klargöra handlägningsprocessen för bygglov och tillstånd för skyltning. Målet med riktlinjerna är att skapa förutsägbarhet och tydlighet för både näringsidkare och handläggare i frågan om skyltning.

Riktlinjer för skyltning gäller inom hela kommunen på områden som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, samt vägområden eller områden med särskilda bestämmelser.

2 Riktlinjer

2.1 Skyltens placering, utformning och belysning

I enlighet med plan- och bygglagens 2 kap 6 § ska skyltar och ljusanordningar utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stadsbilden, kulturvärdena och intresset av en god helhetsverkan.

Nedanstående riktlinjer omfattar även digital skyltning som avser alla former av elektroniska skärmar i offentliga miljöer som syftar till att sprida information och göra reklam för en verksamhet eller ett evenemang.

Skyltens placering

- Skyltning på fasad placeras med fördel i en skyltzon som är mellan första och andra våningsplanet. Skyltar får inte placeras på viktiga fasaddetaljer
- Skyltar placeras i direkt anslutning till verksamheten
 - Undantag: Gemensam skyltning vid till exempel gallerior och verksamhetsområden, verksamhetsskyltning längsmed genomfarts- och infartsleder
- Văganordningar såsom belysningsstolpar får inte användas för skyltning
 - Undantag: Orienterings- och informationsskyltar

Skyltens utformning

- Skyltar ska utföras fackmannamässigt och ska underhållas
- Företag med egna skyltprogram bör anpassa sina skyltar till lokala förutsättningar
- Inom kulturhistorisk värdefulla miljöer som är utpekade i översiktsplanen är det med hänvisning till förvanskningsskraven i Plan- och bygglagen viktigt att ta hänsyn till den specifika platsen och dess kulturmiljövärde. Kommunen tillåter friliggande bokstäver jämte utstående skyltar (flagg- eller pendelskyltar), i en diskret färgsättning. Ett lämpligt materialval är metall. På puts- eller tegelfasad kan målade bokstäver vara ett bra alternativ.

- På byggnader vid gågatan (del av Storgatan och Uddmansgatan) tillåts skyltning i form av friliggande bokstäver, målade bokstäver, plåtskyltar, utstående skyltar (flagg-, pendelskyltar)

Skyltens belysning

- Skyltar med belysning får inte ha en betydande inverkan på omgivningen. Blinkande ljuseffekter och bländning ska undvikas. Vid bedömning av lämplig ljusstyrka bör olika ljusförhållanden beroende på solinstrålning tas i beaktande. Ljusstyrkan bör mätas på en meters avstånd från ljuskällan. Blinkande eller skarpt lysande skyltar ska undvikas.
- Stora lysande ytor såsom bårder ska undvikas. Ljuslådor utformas företrädesvis med ljus text på mörk botten där endast vissa detaljer, exempelvis logotype, lysas upp.

2.2 Säkerhets- och trygghetsaspekter

Skyltning ska bidra till en säker, trygg och tillgänglig miljö. För att personer med olika typer av funktionsnedsättning ska ha möjlighet att ta del av information bör skyltningen bygga på ett enhetligt system som är enkelt och logiskt. Dessa aspekter är även fördelaktiga ur ett barnperspektiv.

- Skyltning får inte utgöra något hinder, skymma väganordningar, blända och avleda uppmärksamheten från trafiken.
- Skyltar bör inte vara skymmande och skapa områden där man kan gömma sig, försämra insyn över områden, byggnader etcetera.
- Skyltning ska ha tydlig kontrast mellan text och textbotten.
- Informationsskyltar ska placeras så att sittande som stående kan läsa texten.
- Informationsskyltar ska ha text som är enkel att förstå. Bildsymboler och punktskrift underlättar för personer med kognitiva nedsättningar att ta till sig informationen. Informationsskyltar bör även utföras på engelska.
- Skyltar och markiser som sticker ut från fasad ska sitta minst 2,5 m över gångbana med samordnad höjd. Över körbanor ska den fria höjden vara minst 4,5 m. Avstånd ut från fasad får högst vara 1,2 m. Skylt längs gata ska placeras minst 2,5m från körbanekant. Se bild nedan.

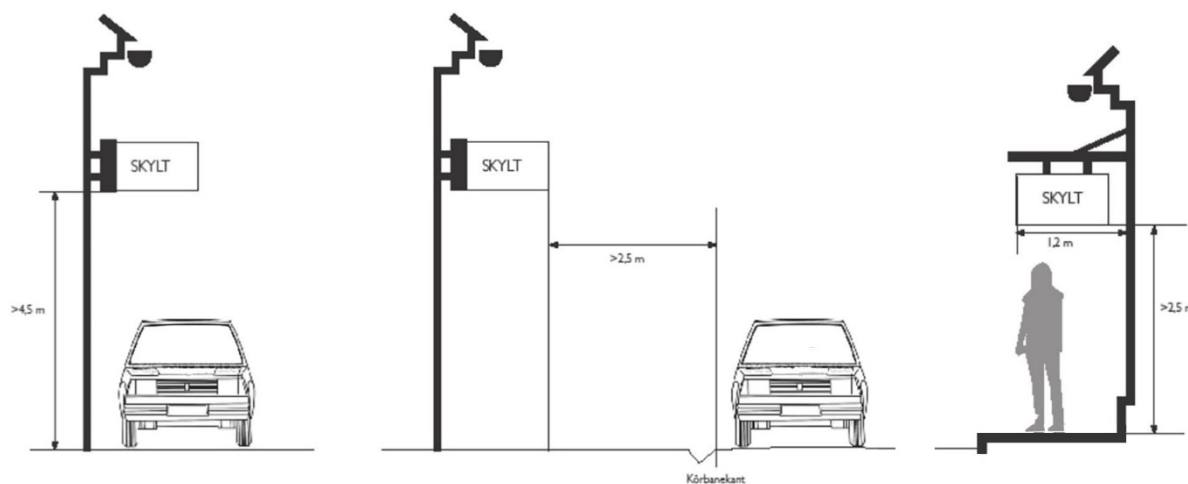

Bild 1: Illustrationen visar viktiga mått ur trafiksäkerhets- och tillgänglighetssynpunkt

2.3 Verksamhetsskyltning

Riktlinjerna under denna rubrik syftar speciellt till verksamheter inom handels- och industriområden, idrottsanläggningar (exempelvis Lindbäcksstadion), evenemangsområden (exempelvis Nolia). Riktlinjerna reglerar även till verksamhetsskyltning längs med genomfarts- och infartsleder.

Näringslivet lyfts fram genom en bra skyltning som visar att man kommit till ett specifikt område. En genomgående grafisk profil eftersträvas, med exempelvis en specifik logotyp, typsnitt och färgsättning. Utgångspunkten är att man skyltar för förstagångsbesökaren.

- Orienteringskyltar ska kunna läsas under trafiksäkra förhållanden. Orienteringskyltar vid infarterna ska placeras så att de kan kompletteras med en parkeringsficka.
- För gemensam skyltning gäller: skyltarna ska vara utbytbara och enbart bestå av logotyp och företagsnamnet.
- Produktskyltar, analoga som digitala, med produktreklam ska rikta sig mot verksamhetsområdet eller/och parkeringen, inte ut mot vägen.
- Verksamhetsskyltning längsmed genomfarts- och infartsleder ska hanteras restriktivt med tanke på trafiksäkerheten och tillåts endast efter samråd med och tillstånd från markägaren och väghållaren.
- Verksamhetsskyltning ska hanteras restriktivt inom ett område avsett för bostadsändamål.

2.4 Kommunal skyltning

All skyltning som berör kommunens egna verksamheter ska utföras med liknande formspråk och följa den grafiska manualen. Det skapar trygghet och gör att kommunen ses som en välkomnande och informativ kommun.

Orienterande skyltning kan finnas på allmän plats och byggnader. Ur besökares perspektiv bör områden och platser som är turistiska målpunkter skyltas.

- Skyltning av kommunen egna fastigheter och verksamheter ska följa Piteå kommuns grafiska manual.
- Gatunamnsskytning ska följa kommunens standard. I vissa fall kan avvikande gatunamnskytning tillåtas.

2.5 Tillfällig skyltning

Tillfällig skyltning avser all skyltning som sätts upp under en begränsad tid. I första hand uppstår behovet i samband med diverse tillställningar, men även i samband med byggnationer.

- Tillfälliga skyltar får som regel högst finnas i fyra veckor.
- Tillfällig skyltning tillåts som regel på egen fastighet.
- På allmän plats och vägområde tillåts tillfällig skyltning endast efter samråd med och tillstånd från markägaren, väghållaren och polismyndighet.
- Budskapet ska vara av tillfällig karaktär, relaterat till en pågående aktivitet.
- Vid större tillställningar ska skyltningen förknippas med Piteå. Med fördel ska Piteå-loggan användas.

2.6 Specifika riktlinjer för tillfällig skyltning i samband med byggarbetsplatser

- Byggplatsskyltar och skyltning på byggnadsställning, -stängsel eller -plank som avgränsar byggarbetsplatsen får finnas under byggtiden.
- Om en verksamhets fasadskylt skymms av byggnadsställningar, -stängslar eller -plank, får dessa under byggtiden förses med en ersättningskylt för den berörda verksamheten.

3 Ansökan och tillstånd

Skytning regleras i olika lagrum, bland annat plan- och bygglagen, väglagen, ordningslagen och miljöbalken. Den som planerar att sätta upp eller byta skyltar bör i god tid ta kontakt med Piteå kommun för dialog, råd och upplysningar.

3.1 Bygglov

När behöver man söka bygglov för att sätta upp en skylt?

Bygglov för skyltning krävs i de områdena som omfattas av riktlinjerna, det vill säga områden som omfattas av detaljplan, områdesbestämmelser samt vägområden.

- Bygglov krävs för uppsättning och väsentlig förändring av skyltar och skyltanordningar.

- Bygglov krävs för markiser och fasta parasoll på allmän plats.
- Bygglov krävs för fler än två flaggstänger.
- Bygglov krävs vid gemensam skyltning för skyltramen. Bygglovet innefattar att man får byta skylt inom den gemensamma skyltramen förutsatt att ny skylt har samma form.
- Digital skyltning kräver slutbesiktning innan skylten tas i bruk. Under besiktningen ska växlingstid och ljusstyrka kontrolleras.
- Tillfällig skyltning får inte ges permanent bygglov.
- Om skyltningen berör en kulturmiljö kan bygglovshandläggaren kräva att ett antikvariskt yttrande från Piteå museum och/eller Länsstyrelsen inhämtas.
- Inom strandskyddat område kan strandskyddsdispens krävas för uppsättning av skyltning.

När behöver man inte söka bygglov för att sätta upp en skylt?

Följande åtgärder kräver inte bygglov:

- affischer på anvisade anslagstavlor
- skyltar vars area är högst 1,0 kvadratmeter samt orienteringstavlor vars area är högst 2,0 kvadratmeter, och som inte är placerade inom kulturhistoriskt värdefulla miljöer
- skyltning inomhus
- valreklam i samband med val till riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige, EU-parlamentet, sametinget eller folkomröstning
- nationsflaggor, flaggor med kommunvapen och liknande
- vägmärken, tilläggstavlor och annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen
- sjövägmärken eller säkerhetsanordningar för sjöfarten enligt sjötrafikförordningen.

Tillsyn

Enligt plan- och bygglagen har kommunen skyldighet att utöva tillsyn. Skyltning utan lov kan få påföljd i form av byggsanktionsavgift eller vite. Samhällsbyggnadsnämnden kan förelägga fastighetsägaren att avlägsna en olovligt uppsatt skylt.

- Skyltar för affärer, företag eller likande som inte längre existerar ska plockas ned och eventuella skador ska repareras. Undantag gäller för skyltning som fått ett kulturhistoriskt värde.

Handlingar till bygglovsansökan

Handlingar som ska bifogas ansökan:

- Situationsplan (skala 1:500) – karta som visar vilken fastighet ansökan avser och skyltens tänkta placering.

- Fotomontage med skyltens tänkta placering, med måttangivelse. Skylten anges med längd, höjd, djup, utsprång från vägg och avstånd från mark. Fotomontage behöver inte vara skalenligt.
- Beskrivning av skylt/ljusanordning – lådskylt, annan skylt, affischtavla/-pelare och om skylten har belysning med fast eller rörligt ljus.
- Skalenlig bygglovsritning vid behov (skala 1:100). Exempelvis vid fristående skyltar, pelare etcetera.
- Fastighetsägarens godkännande med sökandens och fastighetsägarens underskrift.
- Kontrollplan med säkerhetsföreskrifter enligt Boverkets byggregler bifogas i ansökan.

3.2 Markupplåtelse

- Tillfällig skyltning på allmän plats kräver tillstånd från Polismyndigheten.
- Skyltning inom vägområde för kräver tillstånd från väghållaren (Piteå kommun respektive Trafikverket).

Antagen av Kommunfullmäktige 2001-05-21 § 38

Antagen av Kommunstyrelsen 2017-01-23 § 14

Reviderad av Kommunstyrelsen 2020-03-08 § 92

Reviderad av Kommunstyrelsen 2021-04-12 § 92

Antagen och reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-22 § 67